

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 355/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Peter Rybár, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom o náhrade trov súdneho konania uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 15 CoE 31/2013 z 26. septembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2014 doručená sťažnosť R. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) výrokom o náhrade trov súdneho konania uznesenia Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE 31/2013 z 26. septembra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom exekučného konania v procesnej pozícii povinného vedenom pred Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 Er 1276/2004, v rámci ktorého okresný súd uznesením z 3. augusta 2012 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a konanie zastavil. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal oprávnený odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a druhým výrokom rozhodol, že účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. Práve druhý výrok napadnutého uznesenia krajského súdu považuje sťažovateľ za porušujúci jeho označené práva, pretože sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadril k odvolaniu oprávneného a pre prípad neúspechu oprávneného vyčíslil aj trovy odvolacieho konania. Sťažovateľ vychádzajúc z úspechu v odvolacom konaní je toho názoru, že krajský súd mu mal priznať náhradu trov konania, a tým, že mu ju nepriznal, porušil jeho označené práva.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa R. P. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26.09.2013 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoE/31/2013 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Košiciach sa v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoE/31/2013 prikazuje priznať povinnému náhradu trov odvolacieho konania.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 350,- Eur (slovom tristo päťdesiat eur), ktoré mu je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy konania vo výške 284,08 Eur na účet právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie základného práva na právnu ochranu podľa čl. 47 ods. 2 ústavy výrokom napadnutého uznesenia krajského súdu o náhrade trov súdneho konania, pričom podstata jeho argumentácie spočíva v tvrdení, že krajský súd nesprávne rozhodol o trovách konania, keď mu nepriznal náhradu trov konania, hoci si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu a svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania založil na argumente, že sťažovateľovi preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o trovách odvolacieho konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012, III. ÚS 47/2013).

1. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných

práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej podstate sťažovateľ namieta, že krajský súd mu v rozpore so zákonom nepriznal náhradu trov konania, ktorá podľa jeho vyčíslenia v konečnom dôsledku predstavuje sumu 106,56 €, o ktorú mal byť (oprávnenosť výšky uplatnenej náhrady trov konania ústavný súd neposudzoval, pozn.) ukrátený napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnutý výrok rozsudku krajského súdu je z hľadiska kritérií zákonnosti sporný, ale v danom prípade je nevyhnutné zohľadniť aj intenzitu namietaného porušenia zákona (jeho ústavnoprávny rozmer), ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaná suma, o ktorú bol, resp. mal byť sťažovateľ ukrátený, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú [pozri § 238 ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia].

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu zjavne nedosahuje, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku umožňuje všeobecnému súdu aj náhradu trov nepriznať, a to v prípade, keď dospeje k záveru, že v danom prípade nejde o trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pokiaľ súd dospeje k tomuto záveru, tak môže náhradu trov nepriznať aj účastníkovi konania, ktorý mal plný úspech vo veci.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, je zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej právo na právnu pomoc sa priznáva každému. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc (II. ÚS 78/03).

V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu a jeho napadnutým rozhodnutím nedošlo k zabráneniu sťažovateľovi využiť právnu pomoc, ktorú v konečnom dôsledku aj využil. Samotná skutočnosť, že sťažovateľovi nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia v už uvedenej sume 106,56 €, sama osebe ešte neznamená, že došlo k porušeniu tohto označeného základného práva, pretože ak by aj ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v danej veci pochybil, tak intenzita tohto porušenia zákona nedosahuje ústavnoprávny rozmer. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2014